
TUDATOS ÚT A TUDATTALANHOZ...

Lovász Irén: **Belső hang (Gyógyító hangok II.)** — CD, 2007. szerzői kiadás

„Földanya lábam alatt, / Égapa fejem fölött, / Én magam a tengely...”

Alig egy évvel az Égi hang után megkaptuk a Belső hangot is. A négy részesre tervezett, jól kigondolt sorozat lehetőséget kíván adni arra, hogy személyes sorsunkat valóban kézbe vegyük, szembe nézzünk létezésünk horizontjával, és bepillantunk a transzcendens világába. Hihetjük, hogy így lesz. Addig is, míg a sorozat minden darabja meg nem jelenik, azért szippanthatunk a mindenségből. Vagy akár alá is merülhetünk benne.

Kritikát írni erről a lemeztől lehetetlen. Nem arra való, hogy méricskéljük, hogy hibát keressünk benne. Arra való, hogy rábizzuk magunkat. Hagyni kell, tegye a dolgát...

Lovász Irén népdalénekesként kezdte művészi pályáját. Most énekes. Nem népdalt énekel, csak énekel. Nem a népdalénekesek hangján szól, de a paraszt-előadók üzenetét közvetíti. A dalok lényegét tudja, s ezt érezteti meg hallgatóival is. Majd továbbgondolja őket s improvizál – legalábbis mi úgy hisszük – segítségükkel.

A lemezen négy tételt hallunk. Szimfónia. Az ötödik ráadás. Az első a Föld, a bemutatkozás, az alap, szonáta formában. Didgeridoo, az ausztrál eukaliptuszából készült fúvóshangszer testet lelket kényeztető lebegése kíséri az énekhangot, illetve játszik együtt vele. A gyökerek, az anyaméh mit sem sejtő biztonsága.

Második a Víz, a lassú tétel. Itt a hárfá a segítő. A magzatvíz, még mindig a tisztaság, a biztonság. A bölcső.

A harmadik részben, a Tűzben jelenik meg a hegedű kíséretével a mindig bajjal járó személyes, a személyiség, az én, a selbst. Táncol a muzsika. *Még* reménykedhetünk.

Negyedikül shakuhachival, japán bambuszfurulyával kísérve a Levegőt tapasztalhatjuk meg. Már nem a földön vagyunk, keressük a transzcendenst. Kívül van vagy belül?

Végül, az összegzés, Lovász Irén saját mantrája hangzik el, egy moldvai ének parafrázisaként.

Lovász Irén hangja egyesül az öt kísérő hangszerekével, s egyként szól velük.

Gyógyító hang, melyet nem a szokásos mércével kell mérni.

Talán nem véletlen, hogy az otthon, Somogy dalai párosulnak a legfontosabb gyűjtő helyszín – Moldva - dalaival. Mellesleg igen szoros szerkezeti rokonság van a két terület dalai között. Lovász Irén mer időnként csak egy sort énekelni. Vagy kettőt. Nem kell a dal végig, lehet, hogy egy másik fogja befejezni. S itt érezzük meg a magyar kollektív tudattalant, mint a személyes sors bölcsőjét. Az archetípusok magvát. Megértheti-e a férfi a nőt, a nő a férfit? Hideg a meleget, a kívül való a belsőt?

Ilyenekről gondolkodik – énekelve - Lovász Irén. Most nem a tudomány módszereivel, hanem a lelki mélységekben lakozó fanatizmussal, énekének felhangjaival és a hangszerekkel való összhangteremtéssel.

Éneken túli zene. Zenén túli ének.

Hol a lét? Itt vagy odafönt?

Egyszerű, érthető, sokrétű, fenséges mindenség...

Fehér Anikó